

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 13 april 2022

Datum GS-besluit : 24 mei 2022

Vragen nr. 38

Vragen van **dhr. B.G.P. de Wit** (VVD) over Stikstofgevoelige habitats Eilandspolder

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 13 april 2022 door het lid van Provinciale Staten, **dhr. B.G.P. de Wit** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De fractie van de VVD heeft kennisgenomen van het artikel op de website van Agraaf getiteld *Column: Overheid creëert extra stikstofgevoelige natuur en piekbelasters*. Het artikel verwijst naar een achterliggend artikel in de papieren uitgave van Agraaf getiteld *Veenmosrietland groeit en bloeit ondanks stikstof*. Beide artikelen schrijven over de relatie tussen N2000-instandhoudingsdoelen en stikstofdepositie. De VVD heeft daarover vragen, mede in het licht van de stikstofaanpak van Rijk en provincies. Daarom heeft onze fractie de volgende vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

Ten behoeve van de rondvraag van de commissievergadering van 11 april jongstleden heeft het CDA vragen gesteld over de Eilandspolder van soortgelijke strekking. Met deze beantwoording wordt de wens om duidelijkheid van die fractie daarmee gelijk behartigd.

In deze schriftelijke vragen, maar ook in gesprekken met vertegenwoordigers van de agrarische sector, zien wij het onderwerp terugkomen welke invloed een toename van een stikstofgevoelige habitattype, bijvoorbeeld veenmosrietland, heeft op vergunningverlening voor nieuwe activiteiten (met inbegrip van uitbreiding van bestaande activiteiten) die bijdragen aan stikstofneerslag op Natura 2000-gebied. Als stikstofgevoelig habitat zich ontwikkelt buiten Natura 2000-gebied, heeft dit geen invloed op vergunningverlening van stikstofveroorzakende activiteiten. Als stikstofgevoelige habitat toeneemt binnen Natura 2000-gebied kan dat na een update van de habitatkartering in AERIUS worden opgenomen. Hiermee komen er hexagonen bij waarop rekening dient te worden gehouden met stikstofeffecten en zo nodig maatregelen moeten worden getroffen om deze op te heffen. Dat speelt alleen als het nieuwe habitattype gevoeliger is voor stikstof dan het habitattype dat er eerder was én alleen zolang het gebied overbelast is met stikstof.

Op de korte termijn kan dit betekenen dat vergunningverlening voor activiteiten in de omgeving van dat Natura 2000-gebied wordt beperkt omdat iedere kleine toename aan stikstof mogelijk effect kan hebben in het gebied. Daarbij geldt overigens dat het reeds aanwezige stikstofgevoelige habitat in Natura 2000-gebied in de meeste gevallen al grotendeels bepalend is voor

stikstofveroorzakende activiteiten, omdat stikstof neerslaat rondom een activiteit en daarmee neerslaat op zowel eventuele 'nieuwe' stikstofgevoelige habitat als op reeds aanwezige stikstofgevoelige habitat.

Op langere termijn is te verwachten dat een toename van oppervlakte van een stikstofgevoelige habitattypen, mits van voldoende kwaliteit én stikstofreducerende maatregelen bijdragen aan een verbeterde staat van instandhouding van onze natuur in Natura 2000-gebieden. Daarmee kan vergunningverlening makkelijker worden, ook voor een bedrijfsontwikkeling die zorgt voor een (kleine) stikstoftoename. Voor een gunstige staat van instandhouding is vermindering van stikstofneerslag echter onmisbaar.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Bent u bekend met bovengenoemde artikelen en, zo nee, bent u bereid daar kennis van te nemen?

Antwoord 1:

Ja, wij zijn hiermee bekend.

Vraag 2:

In het aanwijzingsbesluit van N2000-gebied Eilandspolder staat voor veenmosrietland (habitattypen H7140B) een instandhoudingsdoel gesteld in oppervlakte en kwaliteit (behoud van oppervlakte en kwaliteit).

Klopt het dat het te behouden oppervlakte concreet 0,2 hectare is in de Eilandspolder en, zo nee, wat is dan de doelstelling in oppervlakte?

Antwoord 2:

Het Rijk heeft in het aanwijzingsbesluit voor de Eilandspolder een instandhoudingsdoel opgenomen voor het behoud van oppervlakte en kwaliteit van veenmosrietland. Uit de habitattypenkaart van het Natura 2000-beheerplan blijkt dat het te behouden oppervlak minimaal 0,2 hectare is.

Vraag 3:

Wat is het huidig feitelijke oppervlak veenmosrietland in de Eilandspolder, wordt daarmee aan het instandhoudingsdoel voldaan en wie heeft dat vastgesteld?

Antwoord 3:

Habitattypenkaarten zijn gemaakt voor de situatie ten tijde van aanwijzing van een N2000-gebied, zogenaamde T0-kaarten. Deze geven aan dat er 0,2 hectare veenmosrietland is. De komende jaren worden voor alle Natura 2000-gebieden in Noord-Holland nieuwe habitattypenkaarten opgesteld, de zogenaamde T1-kaarten. Als die er zijn, wordt een goede vergelijking gemaakt met de vorige kaarten, de T0-kaarten. Landelijk is afgesproken dat elke twaalf jaar habitattypenkaarten worden opgesteld. Er is gekozen voor deze frequentie, omdat natuur tijd nodig heeft om zich te ontwikkelen.

In de tussentijd heeft Staatsbosbeheer in 2019 een vegetatiekartering laten opstellen. Uit die kartering blijkt een oppervlakte aan veenmosrietland van 2,29 hectare aanwezig te zijn, die zal gebruikt worden als onderbouw van de T1-kaart. Er moet naast oppervlakte ook naar kwaliteit

van het veenmosrietland gekeken worden. Als de kwaliteit immers op een gegeven moment te slecht is, c.q. wordt, dan is er geen sprake meer van kwalificerend veenmosrietland. In het evaluatierapport van het Natura 2000-beheerplan voor de Eilandspolder schrijft het adviesbureau Sweco: “Ondanks deze positieve ontwikkeling met betrekking tot de oppervlakte van het habitatype, staat de kwaliteit op de lange termijn onder druk, met name vanwege de slechte waterkwaliteit en de hoge stikstofdepositie.”

Vraag 4:

Hoe komt het dat het aantal hectares veenmosrietland in de afgelopen jaren is gegroeid (zoals ook blijkt uit de natuurkaarten van de provincie; GeoWeb)?

Antwoord 4:

De toename van oppervlakte van veenmosrietland komt door intensievere beheermaatregelen bovenop het normale beheer, zoals plaggen, maaien, verwijderen van opslag en het afschermen voor vee van kansrijke locaties, bijvoorbeeld door het plaatsen van hekken.

Via GeoWeb worden kaarten van het Natuurbeheerplan beschikbaar gesteld. Deze kaarten leggen subsidietyperen vast en zijn uitdrukkelijk niet bedoeld om de oppervlaktes van habitatypes in Natura 2000-gebieden te bepalen; habitatypekaarten zijn wel voor dat doel te gebruiken.

Vraag 5:

Wat is het effect van een groeiend aantal hectares veenmosrietland op andere instandhoudingsdoelen in de Eilandspolder?

Antwoord 5:

Een groeiend oppervlak veenmosrietland draagt positief bij aan de robuustheid van de natuur en biedt leefgebied voor bijzondere soorten zoals de Noordse woelmuis, waar ook een instandhoudingsdoel voor geldt.

Vraag 6:

Het artikel focust op de habitat veenmosrietland en de (mogelijke) effecten daarvan voor de stikstofaanpak. Welke andere stikstofgevoelige habitats gelden in Eilandspolder, en hoe is het daarmee gesteld (in relatie tot het instandhoudingsdoel)?

Antwoord 6:

Er zijn geen andere stikstofgevoelige habitatypes in de Eilandspolder.

Vraag 7:

Het artikel focust uitsluitend op Eilandspolder. De in het artikel gedane uitspraken en ingenomen stellingen kunnen, mits correct, wellicht ook in andere gebieden relevant zijn.

Bent u bekend met vergelijkbare situaties in andere N2000-gebieden, in de zin dat stikstofgevoelige habitats in oppervlakte groter zijn dan het instandhoudingsdoel en, zo ja, hoe gaat u met dergelijke situaties om in de gebiedsgerichte aanpak?

Antwoord 7:

Het Rijk formuleert via aanwijzingsbesluiten instandhoudingsdoelstellingen. Als een oppervlak van een bepaald habitatype behouden moet blijven betekent dat, dat minimaal een *bepaald* oppervlak behouden moet blijven. Het betekent niet dat er een maximum is dat niet overschreden zou

mogen worden. Veranderingen in aanwezige habitattypen gaan blijken uit de vergelijking van T1 met T0 habitattypenkaarten, zie ons antwoord op vraag 3.

In de gebiedsgerichte aanpak (thans integrale gebiedsprocessen genoemd) heeft u in mei 2021 per gebied een opgave geformuleerd om een bepaalde stikstofreductie te bereiken. Deze opgave is bepaald aan de hand van de stikstofdepositie in het gebied en de Kritische Depositiewaarden (KDW) van de desbetreffende habitattypes. In 2021 zijn de toen meest actuele habitattypenkaarten gebruikt om de opgaven vast te stellen. In de technische briefing voor de commissie Natuur, Landschap en Gezondheid op 11 april 2022 is meegedeeld dat het Rijk bezig is om richtinggevende emissiedoelen per gebied op te stellen. Wij moeten vervolgens onderzoeken wat deze richtinggevende emissiedoelen gaan betekenen voor de gebiedsprocessen.

Vraag 8:

Als het veenmosrietland inderdaad gegroeid is, kunnen we dit als succesvolle natuurbeheermaatregel zien en waarom wel/niet? Is het vervolgens mogelijk om door deze groei de natuuropgave/oppervlakte in andere natuurgebieden (NNN/N2000) te verkleinen?

Antwoord 8:

Als het oppervlak veenmosrietland is toegenomen, kunnen de bij antwoord 4 genoemde extra maatregelen succesvol genoemd worden. Echter, zoals eerder genoemd, gaat het niet alleen om oppervlak, maar ook om kwaliteit en die is nog niet overal optimaal én niet op peil te houden met natuurherstel- en beheermaatregelen als een grote overschrijding van de kritische depositiewaarde van veenmosrietland aanhoudt. Dat is wel nodig voor behoud van dit habitatype. Landelijk gezien gaat het dusdanig slecht met veenmosrietland, dat wij niet verwachten dat het Rijk voor bepaalde gebieden de instandhoudingsdoelstelling gaat verkleinen.

Vraag 9:

Is het mogelijk om bij de evaluatie van de natuurbeheerplannen, inzichtelijk te maken welke natuurbeheermaatregelen ertoe leiden dat oppervlaktes van stikstofgevoelige habitats (in hectares) toenemen tot een aantal hectares dat groter is dan het instandhoudingsdoel, en wat het effect daarvan (mogelijk) is op natuuropgave in andere natuurgebieden (NNN, N2000)?

Antwoord 9:

Nee, bij de evaluatie van een Natura 2000-beheerplan wordt bezien in hoeverre de instandhoudingsdoelstellingen zijn behaald. Er wordt niet - en dat is in een evaluatie ook niet mogelijk - per maatregel het exacte, gekwantificeerde effect bepaald. Soms worden namelijk meer maatregelen getroffen in een gebied dan die in het beheerplan zijn opgenomen. Ook andere factoren, zoals waterkwaliteit en stikstofneerslag, spelen een rol bij het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen.